

Mesures afavoridores de l'Accés Obert per al 2018

(Doc. CO18/11) (AO/PlaOA2018_Def; CFBiD 08.05.18, CE 23.05.18)

Antecedents

- La comissió de Ciència Oberta ha aprovat unes recomanacions afavoridores de l'accés obert que caldria concretar en accions concretes. Aquestes recomanacions (s'annexen), de forma resumida, proposen:
 - Procurar contenir el cost del sistema de comunicació científica
 - Incrementar el nombre d'articles en Accés Obert
 - Fomentar la transparència dels acords actuals, tant pel que fa als contractes com pel que fa al cost dels mateixos
- Les universitats del CSUC i alguna altra subscriuen consorciadament revistes electròniques que són de necessitat per als investigadors. A nivell europeu, cada vegada més les contractacions consorciades es coordinen amb les accions pro OA, tot i això, les accions pro OA no poden afectar massa negativament les contractacions ja que:
 - Algunes d'aquestes contractacions són plurianuals
 - La tramitació administrativa de les renovacions requereix fer-se amb temps
 - ...
- La visibilitat dels esforços fets a Catalunya a favor de la Ciència Oberta depèn en bona part de la capacitat que tinguem d'elaborar plans d'acció que ens situïn, a nivell internacional, al costat dels països actius en aquesta matèria.

Propostes

1. No signar algun dels acords previstos per a la BDC accés 2019 si es constata una demanda d'increment anual de preu molt per sobre de les acceptades [el doble de l'IPC]
 - Paral·lelament s'establirien mesures per pal·liar els efectes d'un possible tancament de l'accés de manera similar que ho han fet les biblioteques de les universitats d'Alemanya per a Elsevier, o les Holandeses per a RSC
 - Aquesta ruptura d'acord es publicitària i també es procuraria coordinar-se amb consorcis / països en situacions similars
2. Seleccionar unes 3-5 editorials amb les que negociar-ho acords d'*offseting*. Aquests acords han de permetre que el cost de les subscripcions permeti posar en obert el nombre més alt possible d'articles publicats per aquestes editorials d'autors principals d'alguna de les universitats membres del CSUC i participants de l'acord de subscripció.
 - Òptimament es podria intentar amb editorials petites i amb societats científiques
 - Seria similar al que s'ha fet amb Emerald 2018-2020 (?)
3. Les universitats faran obligatori el dipòsit de tots dels articles científics publicats per la comunitat acadèmica en els repositoris institucionals de les universitats. Cal prioritzar que el dipòsit permeti l'accés obert, però, si això no és possible, s'ha de fer igualment amb un embargament tant curt com ho permetin els requeriments de finançadors i editors.
4. Fer públics, de forma agregada, els costos de les subscripcions consorciades a revistes com a mesura de transparència i per tal de mostrar que els diners actualment gastats per les universitats i centres de cerca són perfectament suficients per sostenir un sistema d'Accés Obert als resultats de la recerca
 - Ens sumariem en això als pronunciaments en aquest sentit fets per la European University Associationⁱ o el LIBERⁱⁱ, o a les accions similars ja realitzades per Holandaⁱⁱⁱ i Finlàndia^{iv}.

ⁱ [EUA BIG DEALS SURVEY REPORT APRIL 2018 The First Mapping of Major Scientific Publishing Contracts in Europe](#)

ⁱⁱ LIBER. [Open Access: Five Principles for Negotiations with Publishers](#)

ⁱⁱⁱ https://www.vsnu.nl/en_GB/cost-of-publication

^{iv} <https://openscience.fi/-/transparency-and-openness-to-scientific-publishing-the-finnish-research-organisations-pay-millions-of-euros-annually-to-the-large-publishers>